Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-501
(mr. J.S.W. Holtrop, voorzitter en mr. F. Faes, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 7 januari 2020
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 11 juni 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Partijen verschillen van mening over de toepassing van de Leidraad van de AFM bij de berekening van de vergoeding wegens vervroegde aflossing van de geldlening. Consument meent dat de verpande levensverzekering met winstdeling volgens de Leidraad meegenomen moeten worden bij de berekening van de vergoeding. De Commissie oordeelt de Bank geen rekening behoefde te houden met de waarde van de verzekering bij de berekening van de boeterente en de vordering wordt afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door Consument ingediende klachtformulier met bijlagen;
- het verweerschrift van de Bank;
- de reactie van Consument op het verweerschrift.

De Commissie stelt vast dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement. De uitspraak is daarom niet-bindend.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 In 1999 hebben Consument en zijn echtgenote een hypothecaire geldlening afgesloten bij (de rechtsvoorganger van) de Bank, bestaande uit een leningdeel Leven en twee leningdelen Aflossingsvrij. Aan het leningdeel Leven was een kapitaalverzekering van Nationale Nederlanden (hierna: de Verzekering) gekoppeld. De Bank heeft een pandrecht verkregen op de vorderingen uit hoofde van de Verzekering. De Verzekering kent een winstdelings-clausule.

2.2 Consument heeft aan de Bank kenbaar gemaakt dat hij de gehele geldlening vervroegd wenste af te lossen. Op 20 november 2019 heeft de Bank daarom de definitieve aflosnota aan Consument verzonden. Op 13 december 2019 heeft Consument de gehele geldlening vervroegd afgelost en de vergoeding wegens vervroegde aflossing voldaan.

2.3 Consument heeft een klacht ingediend bij de Bank over de berekening van de in rekening gebrachte vergoeding wegens vervroegde aflossing van de geldlening. De Bank heeft de klacht afgewezen.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert een bedrag van € 772,- alsmede de wettelijke rente over dit bedrag vanaf 13 december 2019.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag:
De Bank heeft de vergoeding voor de vervroegde aflossing van de geldlening niet conform artikel 81c Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (hierna: Bgfo) en de Leidraad Vergoeding voor vervroegde aflossing van de hypotheek van de Autoriteit Financiële Markten (hierna: de Leidraad) berekend. De Bank heeft geen rekening gehouden met het opgebouwde kapitaal in de Verzekering.
Bij de berekening van de vergoeding diende de Bank rekening te houden met de opgebouwde waarde van de Verzekering, die op dat moment € 28.279,99 bedroeg. De Verzekering kent een garantiekapitaal met winstdeling. Het is een hybride hypotheekvorm waar volgens de Leidraad bij de berekening van de afloskosten rekening moet worden gehouden met de opgebouwde waarde in de Verzekering. Het is geen beleggingsverzekering. Bovendien vormden de Bank en de verzekeraar destijds één bedrijf en vormden de geldlening en de Verzekering een onlosmakelijk geheel.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft de stellingen van Consument weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1 De kern van de klacht heeft betrekking op de vraag of de Bank de Leidraad juist heeft toegepast bij de berekening van de vergoeding wegens vervroegde aflossing van de geldlening in december 2019.

4.2 Partijen verschillen van mening over de toepassing van de Leidraad bij de berekening van de vergoeding; in het bijzonder over het uitgangspunt 4 van de Leidraad dat '*de afgesproken toekomstige aflossingen van de klant worden meegenomen in de berekening van de vergoeding. Hierbij wordt uitgegaan van het contractuele aflossingsschema op het moment van vervroegd aflossen.*'
Consument meent dat de waarde van de Verzekering meegenomen moeten worden bij de berekening van de vergoeding. Daartoe stelt hij dat de Verzekering een garantiekapitaal met winstdeling kent en onlosmakelijk verbonden is met de geldlening.

4.3 De Bank heeft de stelling van Consument betwist en daartoe het volgende aangevoerd. De Verzekering is een beleggingsverzekering en geen spaarverzekering of bankspaarrekening. Het betreft een externe levensverzekering die aan de Bank is verpand. De Verzekering kent een winstdelingsclausule en kent geen koppeling met de te betalen hypotheekrente en heeft ook geen gegarandeerd eindkapitaal. Daarnaast is er geen (fictief) contractueel aflossingsschema overeengekomen tussen de Bank en Consument. Ook zijn partijen niet overeengekomen dat het saldo van de Verzekering in mindering wordt gebracht bij het bepalen van de vergoeding wegens vervroegde aflossing.

4.4 De Commissie merkt op dat de Leidraad ziet op de berekening van het 'daadwerkelijk geleden nadeel' dat de geldverstrekker lijdt door het vroegtijdig aflossen van de hypothecaire geldlening. Dit nadeel heeft doorgaans betrekking op gemiste rentebetalingen. Dat de Verzekering aan de Bank verpand is voor extra zekerheid voor de aflossing van de geldlening, wordt ingegeven door het risico dat de lening mogelijk niet wordt afgelost en niet door het 'daadwerkelijk geleden financieel nadeel' wegens de vervroegde aflossing. Vooropgesteld wordt dat, anders dan Consument stelt, in de Verzekering geen onvoorwaardelijk gegarandeerd (eind)kapitaal is overeengekomen, maar dat dit afhankelijk is gesteld van de voorwaarden dat hij de verzekering niet wijzigt of stopzet voor de einddatum (1 augustus 2022) en dan in leven is.
Dat de rente van de Verzekering niet gekoppeld is aan de rente van de geldlening, is verder een aanwijzing dat de Verzekering niet van invloed is op het rentenadeel dat de Bank lijdt. Ook is geen contractueel aflossingsschema overeengekomen. Er bestaat dan ook een wezenlijk verschil tussen een (bank)spaarhypotheek en het product dat Consument heeft gesloten. Dit verschil is, anders dan Consument veronderstelt, volgens uitgangspunt 4 van de Leidraad wel bepalend bij de berekening van de vergoeding bij vervroegde aflossing. Niet valt in te zien dat de Bank een verkeerde lezing heeft gegeven bij de toepassing van de Leidraad (vergelijk GC Kifid nr. 2018-726 en nr. 2019-681).

4.5 Wat betreft de stelling van Consument dat de Bank en de verzekeraar één geheel vormen, is de Commissie van oordeel dat de verzekeraar en de Bank, nu het verschillende entiteiten zijn, samen geen geheel vormen en niet te vereenzelvigen zijn.

4.6 De Commissie komt tot de conclusie dat niet is gebleken dat de Bank op onjuiste wijze de berekening van de vergoeding bij vervroegde aflossing wegens vervroegde aflossing heeft uitgevoerd. De vordering van Consument dient te worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze beslissing is genomen in een verkorte procedure als bedoeld in artikel 32 van het Reglement. De uitspraak heeft daarom de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.